

Sygnatura akt III U 893/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 24-11-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 24-11-2014 r. w Koninie

sprawy **M. S. (1) z udziałem płatnika składek B. G. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o podleganie ubezpieczeniom

na skutek odwołania **M. S. (1)**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 25-07-2014r. znak: (...) decyzja nr (...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza iż M. S. (1) jako pracownik u płatnika składek B. G. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 16 stycznia 2014r.
2. Zasądza od pozwanego na rzecz odwołującej kwotę 60 zł - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .

Sygnatura akt III U 893/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. Inspektorat w

we W. decyzją nr (...) z dnia 25.07.2014 r. stwierdził, że M. S. (1) z tytułu zatrudnienia w (...) - Handel (...) z siedzibą w S. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom : emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 16.01.2014 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że M. S. (1) została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych od dnia 16.01.2014 r. i w związku z tym, iż w krótkim okresie od zgłoszenia tj. od 9.04.2014 r. stała się niezdolna do pracy z powodu ciąży zostało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające. Organ rentowy zaznaczył, że z ubezpieczoną została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony

od 16.01.2014 r. w charakterze pracownika biurowego z wynagrodzeniem brutto wynoszącym 3.000 złotych. Jak zaznaczono posiadała ona zaświadczenie o zdolności do wykonywania pracy, przeszła instruktaż bhp, a pracodawca przedstawił listy obecności. Zaznaczono, że wybór M. S. (1) był uzasadniany przez pracodawcę posiadaniem przez nią wyższego wykształcenia administracyjnego. Ponadto podano, że 2 lata wcześniej była zatrudniona osoba na podobnym stanowisku i z uwagi na rozwój działalności oraz częste nieobecności pracodawcy, zdecydował się on,

zatrudnić osobę, która przejęłaby część obowiązków. Po odejściu jej na zwolnienie lekarskie część czynności którymi zajmowała się ubezpieczona przekazano do biura rachunkowego, a na miejsce ubezpieczonej poszukiwana jest inna osoba. Dodatkowo organ rentowy zaznaczył, że ubezpieczona dotychczas odbyła jedynie staż w Urzędzie Miasta S., pozostając później osobą bezrobotną. Organ rentowy podniósł, że sama okoliczność, podpisania umowy o pracę nie jest wystarczająca do stwierdzenia rzeczywistego nawiązania stosunku pracy, a wątpliwości organu rentowego budzi fakt, że pracodawca nie zatrudnił jeszcze nikogo na zastępstwo. Z kolei długi okres zarejestrowania jej jako osoby bezrobotnej świadczy o braku wcześniejszej chęci do podjęcia zatrudnienia. W oparciu o powyższe stwierdzono, że powodem zawarcia umowy o pracę było uzyskanie prawa do świadczeń pieniężnych w razie choroby.

Odwołanie wniosła M. S. (1), która zaskarżonej decyzji zarzuciła naruszenie prawa materialnego, a zwłaszcza art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 58 § 1 i 2 i art. 83 § 1 kc poprzez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a także niezgodność dokonanych ustaleń z istniejącym stanem faktycznym. W oparciu o powyższy zarzut wniosła o zmianę decyzji i ustalenie, iż odwołująca podlega ubezpieczeniu : emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu od dnia 16.01.2014 r.

W uzasadnieniu odwołania podniosła, że praca na podstawie zawartej umowy o pracę była przez nią faktycznie świadczona i nie została zawarta dla pozorów. Ponadto podniosła, że skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie może być uznane za cel, którego osiągnięcie jest sprzeczne z prawem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, w uzasadnieniu przytaczając argumenty podniesione w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył co następuje :

B. G. (1) prowadzi od 2007 r. działalność gospodarczą działając pod nazwą (...) -HANDEL (...), której przedmiotem jest handel pojazdami oraz częściami do nich. W 2008 r. przez okres 2 lat zatrudnił pracownika, który zajmował się sprawami biurowymi. Wraz z rozwojem działalności przypadającym w 2013 r. i dość dobrą sytuacją finansową firmy (wówczas przynosiła ona roczny dochód wynoszący 73.846,75 zł) pragnął ponownie zatrudnić pracownika do pracy w tym charakterze.

O planach poszukiwania pracownika mówił znajomym i o możliwości podjęcia pracy dowiedziała się odwołująca M. S. (1) (poprzednie nazwisko G.), która zdecydowała się aplikować na to stanowisko.

(dowód : zeznania B. G. – k.57, M. S. – k.59 w zw. z k.57, nadto k.12).

M. S. (1) ukończyła w 2013 r. studia w Wyższej Szkole (...) w K. na kierunku (...), uzyskując tytuł licencjata. Doświadczenie zawodowe zdobyła odbywając w okresie od 5.01.2010 r. do 4.09.2010 r. staż absolwencki na stanowisku pracownik biurowy w Urzędzie Miasta w S..

(dowód : k.11, 13)

Odwołująca zjawiała się u płatnika składek na początku stycznia 2013 r. i początkowo pracowała w okresie próbnym, a następnie pracodawca zdecydował się zatrudnić ją na czas nieokreślony.

(dowód : zeznania B. G. – k.57)

W konsekwencji w dniu 16.01.2014 r. została zawarta umowa o pracę (nr(...)) i na jej podstawie M. S. (1) została zatrudniona w firmie (...) na czas nieokreślony z miesięcznym wynagrodzeniem wynoszącym 3.000 zł brutto na stanowisku pracownik biurowy.

(dowód : k.28)

Według pisemnego zakresu czynności odwołująca była odpowiedzialna za : aktywną sprzedaż samochodów, sprzedaż części zamiennych (obsługa poczty, pakowanie, nadawanie przesyłek) prowadzenie dokumentacji nabycia i sprzedaży samochodów ze szczególnym uwzględnieniem nabycia i sprzedaży poza granicami kraju, przygotowywanie dokumentów do Urzędu Celnego, Starostwa Powiatowego (rejestracja samochodów), do biura rachunkowego, obsługę strony internetowej, składanie zamówień do hurtowni motoryzacyjnych.

(dowód : k.20)

Przystępując do pracy posiadała zaświadczenie lekarskie stwierdzające, że jest zdolna do wykonywania pracy na powyższym stanowisku. Przeszła również szkolenie – instruktaż bhp.

(dowód : k.21-24,19)

Miejszem pracy odwołującej było biuro firmy w S. przy ul. (...) i przychodziła ona do pracy od poniedziałku do piątku na godz. 8.00. Pracowała przez 8 godzin, a obecność w pracy potwierdzała podpisami na liście obecności.

(dowód : zeznania M. S. –k.59 w zw. z k.57 oraz nadto k.29-31)

Z powodu częstej nieobecności pracodawcy w kraju z powodu wyjazdów poza granice kraju M. S. (1) z dniem 26.02.2014 r. została pełnomocnikiem B. G. (1) przy prowadzeniu jego działalności gospodarczej.

(dowód : k.18)

W trakcie zatrudnienia odwołująca zajmowała się przede wszystkim sporządzaniem faktur, które przedstawiała do podpisu pracodawcy. Ponadto odwołująca przygotowywała i przynosiła dokumenty do biura (...), która posiadała zawartą z płatnikiem składek umowę na prowadzenie ksiąg podatkowych. Kontaktowała się ona z odwołującą w sytuacjach konieczności uzupełnienia i korekty dokumentów.

(dowód : zeznania M. S. – k.59 w zw. z k. 57, zeznania B. G. – k.57, świadka A. H. – k.58)

Odwołująca kontaktowała się również z C. R. (1), który prowadzi zakład napraw samochodowych i współpracuje z firmą (...). Odwołująca była razem z pracodawcą po odbiór samochodu, jeździła z częściami do zakładu, kontaktowała się z C. R. (1) w celu rozliczenia za wykonaną usługę. W niektórych dniach C. R. (1) bywał w biurze firmy i widywał tam odwołującą.

(dowód : zeznania świadka C. R. –k.58, zeznania M. S. – k.58, B. G. – k.59).

Od 9.04.2014 r. odwołująca korzystała ze zwolnienia lekarskiego w związku z ciążą. Po przejściu na zwolnienie lekarskie część obowiązków odwołującej związanych ze sprawami rachunkowymi przejęła A. H. (2). Płatnik składek przejął natomiast obowiązki biurowe przy czym aktualnie poszukuje nowego pracownika.

(dowód : zeznania B. G. - k.57)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz znajdujących się w aktach sprawy a także zeznań odwołującej M. S. (1), płatnika składek B. G. (1) i świadków A. H. (2) oraz C. R. (1).

Zeznania odwołującej oraz płatnika składek Sąd uznał za wiarygodne, albowiem były one spójne, logiczne i ze sobą zgodne oraz wzajemnie się uzupełniały. Zeznania świadków A. H. (2) oraz C. R. (1) również zasługiwały na uwzględnienie. Świadczenie opisywali szczegółowo czynności którymi zajmowała się odwołująca co pokrywało się z zakresem jej czynności.

Wartość dowodowa dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu, również żadna ze stron nie kwestionowała ich wiarygodności.

Istotą sporu w przedmiotowym postępowaniu było rozważanie, czy odwołująca M. S. (1) posiada tytuł prawny do objęcia jej ubezpieczeniami społecznymi jako pracownika u prowadzącego działalność gospodarczą (...) pod nazwą (...)

Zgodnie z treścią przepisów art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. Nr 1442 j.t.) pracownik objęty jest obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym.

Zgodnie z art. 13 pkt 1 powołanej ustawy obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym powstaje od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych spoczywa na płatniku składek (art. 36 ust. 2 ustawy), którym jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit. a ustawy).

Na podstawie art. 86 ust. 2 ustawy systemowej Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach przeprowadzanych kontroli może między innymi ustalać zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego oraz prawidłowość i rzetelność obliczania, potrącania i opłacania składek oraz innych składek i wpłat, do których pobierania obowiązany jest Zakład. Może więc badać fakt zawarcia umowy o pracę oraz jej ważność, celem stwierdzenia objęcia pracownika ubezpieczeniami społecznymi (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2005 r. sygn. akt III UK 200/04, publ. LEX nr 155677).

Natomiast na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących zgłaszania do ubezpieczeń społecznych.

Osoba kwestionująca stanowisko organu rentowego zawarte w wydanej po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego decyzji zobowiązana jest nie tylko do podważania trafności poczynionych przez organ rentowy ustaleń, ale również – nie ograniczając się wyłącznie do polemiki z tymi ustaleniami – winna, zgodnie z treścią przepisu art. 6 k.c., wskazać na okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym, z których możliwym byłoby wprowadzenie wniosków i twierdzeń zgodnych ze stanowiskiem zaprezentowanym w odwołaniu.

Analiza całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego i to zarówno osobowego, jak i rzeczowego prowadzi do wniosku, że odwołująca zadaniu temu sprostała.

Z akt sprawy wynika bowiem, że od dnia 16.01.2014 r. tj. od dnia nawiązania stosunku pracy z B. G. (1) do dnia 9.04.2014 r. tj. od kiedy przeszła na zwolnienie lekarskie związku z ciążą wykonywała obowiązki pracownicze na stanowisku pracownika biurowego.

Za nieuzasadnione zatem uznać trzeba twierdzenia pozwanego organu rentowego, że umowa o pracę zawarta pomiędzy stronami nawiązana została dla pozorów tj. wyłącznie w celu objęcia M. S. (1) obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

W tym miejscu podkreślić należy, że zgodnie z przyjętym w judykaturze stanowiskiem sam fakt, że zawierające umowę o pracę strony kierują się wyłącznie objęciem pracownika ubezpieczeniem społecznym nie może skutkować nieważnością takiej umowy. Także dążenie przez kobietę w ciąży do podlegania pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu nie może być uznane za sprzeczne z prawem, skorzystanie bowiem z ochrony gwarantowanej pracowniczemu ubezpieczeniem społecznym jest legalnym celem zawierania umów o pracę, niemniej niezbędne jest wykazanie realizowania postanowień umowy, co w przedmiotowej sprawie – jak już wskazano – nastąpiło.

Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 83 § 1 k.c. zdanie pierwsze oświadczenie woli złożone jest dla pozorów wtedy, gdy z góry powziętym zamiarem stron jest brak woli wywołania skutków prawnych, przy jednoczesnej chęci wprowadzenia innych w błąd co do rzekomego dokonania określonej czynności prawnej. Gdy pod pozorowaną czynnością prawną nie kryje się inna czynność prawna, mamy do czynienia z tzw. pozornością zwykłą.

W judykaturze przyjmuje się przy tym, że nie jest istotne, czy strony zawierające umowę o pracę miały realny zamiar wzajemnego zobowiązania się pracownika do świadczenia pracy, a przez pracodawcę do zapewnienia pracy i wynagrodzenia za nią – lecz, to, czy zamiar stron został w rzeczywistości zrealizowany (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2006 roku, II UK 202/05, publ. LEX nr 1001204; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2001 roku, II UKN 244/00, publ. LEX nr 55418; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2006 roku, II UK 164/05, publ. LEX nr 192461).

W tym miejscu wskazać jednocześnie należy, że zgodnie z treścią przepisu art. 22 k.p przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie przez pracodawcę wyznaczonym, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Celem zatem i zamiarem stron umowy o pracę winna być faktyczna realizacja treści stosunku pracy w granicach zakreślonych umową, przy czym oba te elementy wyznaczają: ze strony pracodawcy – realna potrzeba ekonomiczna i umiejętności pracownika, zaś ze strony pracownika – ekwiwalentność wynagrodzenia uzyskanego ze świadczenia pracy.

Według zaś art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, czyli zatrudnioną przez pracodawcę. Przyjęcie, że dochodzi do powstania stosunku pracy, niezależnie od tego, czy pracownik do pracy przystąpi, obalone jest ustalenie, że pomimo zawarcia umowy nie nastąpiło zatrudnienie pracownika. Dlatego w sytuacji, gdy po zawarciu umowy o pracę pracownik podejmie pracę i ją wykonuje, a pracodawca godzi się na to, nie można mówić o pozorności i przeciwnie – pozorność występuje w przypadku nie realizowanie przez pracownika czynności pracowniczych.

Transponując powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić trzeba – jak wskazano na wstępie – że twierdzenia pozwanego organu rentowego kwestionujące ważność umowy o pracę z dnia 16.01.2014 r. jaką zawarli B. G. (1) oraz M. S. (1) są pozbawione podstaw.

Z osobowego materiału dowodowego wynika bowiem niezbicie, że zatrudniona na stanowisku pracownik biurowy M. S. (1) wykonywała nałożone na nią obowiązki w obowiązującym ją wymiarze czasu pracy. Sprowadzały się one przede wszystkim do przygotowywania faktur, przekazywania dokumentów do biura rachunkowego współpracującego z pracodawcą a nadto kontaktów z zakładem napraw samochodowych C. R. (1). Z powodu powyższych okoliczności nie są zasadne twierdzenia organu rentowego, aby o pozorności umowy miało świadczyć brak materialnych dowodów na okoliczność świadczenia pracy i wykonywania przez nią obowiązków pracowniczych. Charakter wykonywanych czynności nie wymagał, aby miały one odzwierciedlenie w dokumentach. Jak wynika z zeznań A. H. (2) odwołująca przynosiła do niej dokumenty konieczne przy miesięcznym rozliczaniu działalności gospodarczej, a na jej polecenie dokonywała w nich niezbędnych korekt. Także zeznania C. R. (1) wskazują, że odwołująca świadczyła pracę, gdyż kontaktowała się z nim w sprawie wykonanych usług, a sam świadek widywał odwołującą w biurze firmy.

W świetle podzielonych przez Sąd zeznań świadków i stron, z których w sposób jednoznaczny wynika, że odwołująca faktycznie świadczyła pracę, do której wykonywania zobowiązała się na podstawie pisemnej umowy o pracę, nie można podzielić gołosłownego zarzutu organu rentowego, że umowa o pracę została zawarta jedynie dla pozorów celem uzyskania ochrony ubezpieczeniowej i świadczeń z ubezpieczenia społecznego i jako taka jest nieważna. Faktycznie bowiem świadczyła ona pracę na rzecz B. G. (1) a ten pracę tę przyjmował i wypłacał jej wynagrodzenie. Jednocześnie praca była świadczona pod kierownictwem płatnika składek zarówno co do miejsca, czasu świadczenia pracy jak i jej przedmiotu.

Nie sposób podzielić również twierdzeń, aby zajmowane przez nią stanowisko zostało utworzone specjalnie dla niej i nie istniała po stronie pracodawcy konieczność zatrudnienia dodatkowej osoby. Przypomnieć należy, że płatnik składek zatrudniał już wcześniej na takim stanowisku inną osobą i konieczność zatrudnienia nowego pracownika pojawiła się wraz z rozwojem prowadzonej działalności, która nastawiona jest na sprzedaż pojazdów, w tym pochodzących z zagranicy. Oczywistym jest, że wiąże się to z koniecznością wyjazdów. Stąd też wraz z rozwojem firmy i częstszą nieobecnością płatnika składek zasadnym było z jego strony poszukiwanie osoby, która mogłaby przejąć

część obowiązków dotyczących spraw biurowych. Przejawem takiego podejścia ze strony pracodawcy było udzielenie odwołującej pełnomocnictwa do reprezentowania firmy. Po przejściu na zwolnienie lekarskie pracodawca przekazał część obowiązków A. H. (2) oraz poszukuje nowego pracownika na czas nieobecności odwołującej, co wskazuje, że w dalszym ciągu istnienie potrzeba zatrudnienia dodatkowego pracownika. Dodatkowo zauważyć należy, że sytuacja finansowa firmy była wówczas dobra, przynosząc stosunkowo duże dochody wobec czego pracodawca mógł sobie pozwolić na zatrudnienie dodatkowej osoby z tak ukształtowanym poziomem wynagrodzenia.

Konkludując stwierdzić trzeba, że odwołanie M. S. (1) jest uzasadnione, albowiem postępowanie dowodowe wykazało, że po nawiązaniu stosunku pracy odwołująca wykonywała obowiązki pracownicze.

W związku z powyższym Sąd w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż M. S. (1) jako pracownik B. G. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) – Handel (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 16.01.2014 r.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 i 108 k.p.c. w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013. 490 j.t.).

SSO Anna Walczak – Sarnowska